

2

महाराष्ट्रातील स्थानिक स्वराज्य संस्था
[महानगरपालिका व नगरपरिषदा] यांनी
जल प्रदूषण नियंत्रण व घनकचरा व्यवस्थापनाबाबत
करावयाच्या उपाययोजना.....

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन परिपत्रक क्र. घकव्य-१०९९/प्र.क्र. ३१४/पापु-२२

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२, दिनांक: ६ एप्रिल, १९९९.

वाचा:- महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई याचे पत्र क्र. मप्रनि/आस्था/म-५१
दिनांक ५.२.९९.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ ही एक स्वायत्त संस्था असून महाराष्ट्रात पर्यावरण विषयक निरनिराळ्या कायद्यांची अंमलबजावणी करून पर्यावरणाचे रक्षण करण्यासाठी स्थापन झालेली आहे. नद्या, नाले, तलाव व समुद्र यांचे प्रदूषण मुख्यत्वे, कारखाने व स्थानिक स्वराज्य संस्था यांनी वातावरणात सोडलेले प्रक्रिया न केलेले सांडपाणी इत्यादी मुळे होते.

स्थानिक स्वराज्य संस्थांवर [महानगरपालिका व नगरपालिका] सांडपाणी व घनकचरावर योग्य ती प्रक्रिया व विल्हेवाट लावण्याची जबाबदारी कायद्याने निश्चित केलेली असून, जल [प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण] कायदा १९७४ च्या तरतुदीनुसार स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी मंडळाकडून संमतीपत्र घेणे बंधनकारक आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने देखील एका जनहित याचिकेवर आदेश देऊन स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून होत असलेल्या प्रदूषणाची गंभीर दखल घेतलेली आहे. या सर्व परिस्थितीचा सर्वंकष विचार करून, या परिपत्रकान्वये शासन खालीलप्रमाणे आदेश देत आहे.

परिपत्रक :-

दिनांक २७.७.१९९७ च्या न्यायालयीन आदेशान्वये सर्व प्रदूषण नियंत्रण मंडळांना जल [प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण] कायदा १९७४ च्या तरतुदीची पूर्तता स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून करून घेण्याविषयी निर्देश दिलेले आहेत. त्या अनुषंगाने स्थानिक स्वराज्य [महानगरपालिका व नगरपालिका] संस्थांनी खालील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे -

१] घनकचरा विल्हेवाट व दूषित सांडपाणी संदर्भात, जल [प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण] कायदा १९७४ च्या तरतुदीनुसार स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई याचेकडून संमतीपत्र घेण्यात यावे.

२] वरील अ.क्र. १ मधील कायद्याची अंमलबजावणी करण्यात यावी.

- ३] महानगर पालिका व नगरपालिकांनी जरूर ती सांडपाणी प्रक्रिया यंत्रणा उभारण्यासाठी तात्काळ कार्यवाही करावी.
- ४] सांडपाणी व प्रक्रिया यंत्रणा उभारण्यासाठी ["ब" व "क" वर्ग नगरपालिकांनी प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे नियमित जल उपकर भरून] प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे आर्थिक मदतीसाठीचे प्रस्ताव सादर करावेत.
- ५] घनकच-यापासून विद्युत खत निर्मिती इ. प्रकल्प राबविण्यात यावेत.
- ६] वेळोवेळी प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे मार्गदर्शन घेऊन जलप्रदूषण व घनकचरा व्यवस्थापनावर नियंत्रणा ठेवावे, जेणेकरून प्रदूषण होणार नाही.
- ७] घनकचरा विल्हेवाट व दूषित पाण्याचे रिसायक्लींग करण्यासाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाचे सहकार्य घ्यावे.

वरील सूचनाची तात्काळ अंमलबजावणी करण्यात यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

[व. उ. जाधव]

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १] मा.मंत्री [पाणी पुरवठा व स्वच्छता] यांचे खाजगी सचिव.
- २] मा.राज्यमंत्री [पाणी पुरवठा व स्वच्छता] यांचे खाजगी सचिव.
- ३] अपर मुख्य सचिव [पाणी पुरवठा व स्वच्छता] मंत्रालय, मुंबई - ३२.
- ४] आयुक्त, महानगर पालिका [सर्व]
- ५] सदस्य सचिव [तांत्रिक] महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
- ६] मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण [सर्व]
- ७] अधीक्षक अभियंता, मध्यवर्ती नियोजन संकल्पचित्र व संनियंत्रण कक्ष, सिडको भवन, बेलापूर, नवी मुंबई.
- ८] अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण [सर्व]
- ९] मुख्याधिकारी, नगरपालिका [सर्व]
- १०] अध्यक्ष, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई.
- ११] पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील कार्यासन क्र.पापु १७, १८, १९, २१, २३ व २४.
- १२] निवड नस्ती, पापु-२२.